

SKJØRE SIDER: Bibliotekarene blir forsiktig opp de gulna sidene fra de første årgang av Porsgrunds Dagblad.

FORSIDA 1914: Første utgave av Porsgrunds Dagblad er sporløst borte og finnes ikke i kjelleren på biblioteket.

ENTUSIAST: Ingar Stamland bruker ofte arkivet på biblioteket. Han leiter fram gamle bilder som han deler på nett.

En godt be

Det er ikke mange som er klar over at 100 år av Porsgrunns historie ligger godt arkivert i kjelleren på biblioteket.

Charlotte Nagell
93066056
charlotte.nagell@pd.no

– Folk kommer og spør om vi har gamle aviser, men de færreste vet at vi faktisk har kjelleren full, smiler bibliotekar Leif Hansen.

Han har låst opp den hvite dora ved skranken og er på vei ned en metalltrapp.

– Pass huet ditt! Det er litt skummelt med noen lave rør her nede.

– Vi burde ha hjelm til utdeling, tilfører kollega Astrid Aase Thorstensen.

Foran dem åpner det seg et avlangt rom i betong og metervis med hyller. Der ligger eller står store kompendier av aviser med årstall på ryggen. Først og fremst Porsgrunds Dagblad fra oppstarten i 1914, men også utgaver av både Grenmar, Porsgrunds Tidene og Breviksposten helt tilbake til slutten av 1800-tallet.

Ved et skrivebord sitter lokalhistoriker Helge Mæland med 1923-årgangen av PD slått opp foran seg.

– Jeg leiter etter stoff til en bok om Eidanger Idrettslags 100-års jubileum neste år, forklarer han.

Støvede jobb

Da PD skifta lokaler og eier i 1999, ble biblioteket forespurt om de ville overta arkivet. De hadde en kjeller som sto tom. Den var strengt tatt ikke beregna for oppbevaring, men de fikk bevilga penger til hyller og etter hvert kom også et sprinkelanlegg på plass.

Brytergutta i Urædd tok dugnadsjobben med å flytte arkivet fra Jernbanegata til biblioteket. Der sto Thorstensen og Hansen klare i arbeidstøy. De fikk jobben med å sortere de støvede permene etter år og måned.

– Det var en voldsom jobb siden vi måtte bla opp på hver eneste avis for å sjekke årstall.

Vi holdt nok på i en ukes tid og var støvete og fæle. Det gikk med en god del vann, ler Thorstensen.

– Den gangen lurte vi på om det var tørt nok her nede, men fant ut at det er ekstremt tørt. Henda sprekker når man har vært her for lenge. Egentlig burde det vært installert et klimaanlegg, men det er en kostbar affære, forklarer Hansen.

Skjørt papir

Bibliotekarene beveger seg bortover til de kommer til den eldste stabelen av Porsgrunds Dagblad.

– Skal vi se. Den ligger helt nederst. Det er relativt upraktisk at de ligger, men de kan ikke annet. Da vil de bli ødelagt, forklarer Thorstensen.

– Vi hadde en generaloppyrdding her for en måned siden. Da støvsugde vi og gjennomrydda alt en gang til, og vi innprenter overfor alle: Hvis dere skal ned her og hente noe, så legg det ordentlig på plass etterpå, understreker Hansen.

– Hvem får slippe til?

– Vi henter permene opp slik at folk kan sitte og bla i dem, men aller helst ønsker vi at folk skal bruke mikrofilm.

Thorstensen åpner forsiktig opp den eldste. En falma avis-side kommer til syne: «Porsgrunds Dagblad. Demokratisk organ for Grenland. 3. desember 1914». Nederst er noe av siden som inneholdt intervju med Hans Reynolds, revet bort.

– Du kan ikke slippe folk løs på dette. Sidene er altfor skjøre, sier Hansen.

– De er ganske medtatte, men var slik da vi fikk dem.

Arkivet har blitt flittig brukt av lokalhistorikere og var en viktig kilde til for eksempel Porsgrunnshistorien, og PD får regelmessig kvittert ut bind til 25- og 50-års spalten. Krigsavisene er årgangene det har vært størst interesse for.

– Dette er virkelig en skatt. Jeg tror ikke folk tenker over hvilken viktig kilde lokalavisene er til historien, understreker Hansen.

– Biblioteket ville helt klart vært fattigere uten.

HAR EN SKATT I KJELLEREN: Da P.

Vi ønsker alle en riktig god jul!

Det handler om mennesker

DRANGEDAL
SPAREBANK

Lett å snakke med

SANNIDAL ■ DRANGEDAL ■ PORSGRUNN ■ Tlf: 35 99 74 00 ■ www.drangedalsparebank.no

vart hemmelighet

orsgrunns Dagblad flyttet til mindre lokaler i 1999, overtok biblioteket arkivet. Bibliotekarene Leif Hansen og Astrid Aase Thorstensen fikk jobben med å sortere.

Viktig kilde til lokalhistorie

I kjelleren på biblioteket er Helge Mæland i ferd med å finkjemme lokalavisa for spor etter Eidanger Idrettslag.

– Vi mangler protokoller fra 1915 til 1940, og da er PD den viktigste kilden sammen med annen overført dokumentasjon, forteller Mæland som systematisk skal bla seg gjennom alle årgangene.

Med nøyaktig penn, skriver

han ned resultatene fra Traaholtrennet i 1923. Der ble blant annet skiløper Vidar Gundersen nummer tre i klasse A.

– Dette arkivet er av stor betydning, og jeg har også benyttet meg av det tidligere i arbeid med skole- og fagforeningshistorie. Her finner man intervjuer med folk som var godt voksne ved innledningen til forrige århundre. Det er unikt kildemateriale, forklarer Mæland.

– PD var et friskt pust da den kom. Avisen hadde riktignok

hatt forløpere, men dette var noe nytt i en veldig konservativ by med Høyre-avisa «Grenmar» som største meningspåvirkning.

Siden i høst har Mæland tilbragt to dager i uka i kjelleren. Fra tidlig om morgenen til kona kommer med bilen kl. 14.30.

– Det er på grensa til det forsvarelige med tanke på trivsel, men jeg passer på å ta noen hyggelige avbrekk med en kopp kaffe på Trines konditori innimellom, smiler han.

UNIKT MATERIALE: Lokalhistoriker Helge Mæland leiter etter opplysninger om Eidanger Idrettslag i arkivet til biblioteket.